

Основні парадигми вивчення літератури в школі.

Україноцентричний підхід до вивчення зарубіжної літератури

«дуддл» до 25-річчя Незалежності України

***...немає і не може бути
універсальної для всіх країн
і народів зарубіжної
літератури.***

Дмитро Наливайко

План

1. Особистісно орієнтована парадигма шкільної літературної освіти.
2. Читацькоцентрична парадигма шкільної літературної освіти.
3. Компетентнісна парадигма шкільної літературної освіти.
4. Культурологічна парадигма шкільної літературної освіти
5. Стратегічне значення україноцентричного підходу у навчальному процесі.
6. Методичні прийоми увиразнення українського контексту творів зарубіжної літератури

УКРАЇНА
ПОНАД УСЕ!!!

основні парадигми шкільної літературної освіти

парадигма – це концептуальна модель освіти, що вирізняється своєю метою, засобами її досягнення та домінуючими методами та прийомами навчання

особистісно орієнтована

компетентнісна

україноцентрична

культурологічна

читацькоцентрична

Особистісно орієнтована парадигма шкільної літературної освіти

✓ **учень як активний СУБ'ЄКТ навчання**

✓ знання набуваються у процесі
спілкування і обговорення

✓ обмін знань та досвіду між усіма
учасниками навчального процесу

✓ активне здобуття знань

✓ «відкритість»

✓ відсутність безпосереднього повчання

✓ відмова від нав'язування
певних авторитетних позицій

✓ позитивний психологічний мікроклімат
у колективі

✓ створення у свідомості школяра свого “власного
тексту”, збагаченого особистісним “Я”

**ЧИТАЦЬКОЦЕНТРИЧНА
ПАРАДИГМА ВИВЧЕННЯ
ЛІТЕРАТУРИ У ШКОЛІ ОЗНАЧАЄ:**

Читацькоцентрична парадигма шкільної літературної освіти

**«читацьке право» учнів на своє
ставлення до прочитаного**

ЧИТАЮ = критично сприймаю – розмірковую – піддаю сумнівам –
перевіряю – зіставляю – аналізую – даю оцінку = ПІЗНАЮ

(пізнаю себе і оточуючий світ)

**не історія літератури певного періоду, а художній світ цієї
літератури, що сприймається і декодується учнем-читачем
XXI століття, має бути покладений в основу сучасного
вивчення літератури в школі**

1. Право не читати.
2. Право перескакувати.
3. Право не дочитувати.
4. Право перечитувати.
5. Право читати що завгодно.
6. Право на боварізм.
7. Право читати скрізь.
8. Право втикатися (Le droit de grappiller).
9. Право читати вголос.
10. Право мовчати про прочитане.

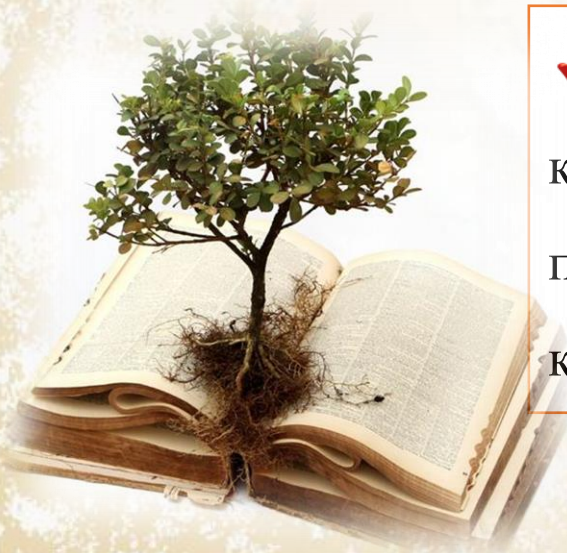
Боварізм – термін, що позначає неможливість проводити чітку межу між дійсністю та фантазією, коли факти реального світу підміняються уявними.

Даніель Пеннак
З есе «Як роман»

Компетентнісна парадигма шкільної літературної освіти

✓ здатність школяра використовувати набуті знання, засвоєну інформацію в комплексі у різноманітних нестандартних умовах, проблемних ситуаціях

✓ орієнтація на задоволення потреб і культурних запитів особистості, пов'язаних із практичною діяльністю, духовним життям, комунікативними інтересами

Культурологічна парадигма шкільної літературної освіти

- ✓ розгляд певного літературного явища на тлі широкого культурологічного контексту

- ✓ організація діалогу з представниками інших національних традицій, підкреслюючи світовий контекст певної національної літератури, твори якої вивчаються

Україноцентрична парадигма шкільної літературної освіти

Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

❖ розширення обріїв володіння рідною українською мовою, оскільки курс викладається українською мовою, учням пропонуються україномовні переклади творів зарубіжної літератури

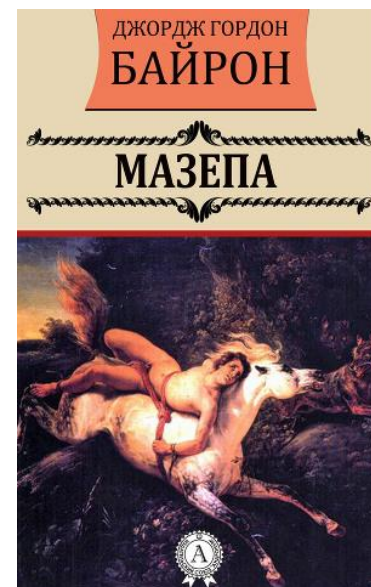
Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

- ❖ виявлення світового контексту творів української літератури через залучення широких міжкультурних і міждисциплінарних зв'язків**

Серед важливих завдань, що вирішує шкільний курс ЗЛ:

- ❖ розширення знань про рідну культуру;
- ❖ збагачення знань учнів про історію України, її справжніх героїв, боротьбу за її незалежність

Формування національної та
громадянської ідентичності учнів, їхніх
патріотичних почуттів, любові та шани
до своєї країни

